

Kahepaiksetest üldiselt

- ✿ Kahepaiksed – maismaaloomad, kes sigivad vees
- ✿ Munadel on sültjad kestad
- ✿ Kõigusoojased loomad
- ✿ Niiske nahk
- ✿ Elutsükel moondega. Muna – vastne / kullas – täiskasvanu

- ✿ Täiskasvanud ilma sabata (konnad, kärnkonnad) või sabaga, meenutavad sisalikku (vesilikud)

Foto: Maris Markus

Foto: Maris Markus

- ✿ Talvituvad maapinnal (urgudes, kändudes, kivihunnikutes), kaevavad käigu maa sisse või lebavad veekogu põhjal

Sigimine

- ✿ Sigimisperiood algab varakevad, selle pikkus on liigiti erinev
- ✿ Päris-konnaliste isasloomad meelitavad emaseid häälitsetes, vesilikud tantsivad
- ✿ Kõik Eesti kahepaiksed munevad (koevad) vette.
- ✿ Konlased koevad kudupalli, kärnkonlased ja mudakonlased kudunööri ning vesilikud pakivad munad ükshaaval taimelehtedesse.

Foto: Maris Markus

Foto: Maris Markus

Foto: Merike Linnamägi

- ✿ Munadest arenevad päris-konnalistel kullased, sabakonnalistel vastsed.

Foto: Maris Markus

Foto: Maris Markus

Toitumine

- ✿ Täiskasvanud kahepaiksed ja vesilike vastsed on loomtoidulised, päris-konnaliste kullased taimtoidulised

KESKKONNAAMET

KESKKONNAINVESTEERINGUTE
KESKUS

Eesti kahepaiksed I

Tavalisemad liigid

Sabakonnalised

Tähnikvesilik (*Triturus vulgaris*)

- ✿ Täiskasvanu üldpikkus kuni 11 cm
- ✿ Nahk soomusteta. Maismaaperioodil nahk kuiv, sigimisperioodil niiske
- ✿ Pulmarüüs isastel seljal ja sabal katkematu hari
- ✿ Sigib veesisese taimestikuga seisuveekogudes
- ✿ III kaitsekategooria

Päriskonnalised

Pruunid konnad

Rabakonn (*Rana arvalis*)

- ✿ Täiskasvanud kuni 8 cm pikad
- ✿ Isasloomade värv varieerub sigimisperioodil suurel määral – pruunist siniseni
- ✿ Ninamik terav, kõht valge
- ✿ Elutseb niisketes või märgades elupaikades, näiteks üleujutatud tasandikel
- ✿ III kaitsekategooria

Rohukonn (*Rana temporaria*)

- ✿ Täiskasvanud kuni 11 cm pikad
- ✿ Euroopa suurima levilaga pruuni värvi konn
- ✿ Ninamik tõmp, kõht marmorja mustriaga
- ✿ Elutseb väga erinevates paikades – aedades, parkides, valgusrikastes metsades
- ✿ III kaitsekategooria

Kärnkonnalised

Harilik kärnkonn (*Bufo bufo*)

- ✿ Täiskasvanud kuni 15 cm pikad
- ✿ Eestis kõige tavalisem kahepaikne
- ✿ Euroopa suurim kärnkonn
- ✿ Krobeline nahk
- ✿ Valge halvamaitseline nahaeritis kaitseb röövlomade vastu
- ✿ Kullused moodustavad veekogudes suuri parvi
- ✿ III kaitsekategooria

Rohelised konnad

Tiigikonn (*Rana lessonae*), veekonn (*Rana esculenta*), järvekonn (*Rana ridibunda*)

- ✿ Järvekonn on Eestisse sisse toodud (Tartusse, 1925.a.)
- ✿ Veekonn on tiigi- ning järvekonna ristumisel tekkinud hübriid
- ✿ Tiigikonn on kõige väiksem, järvekonn kõige suurem
- ✿ Põhivärvus alati roheline aga mustrid väga erinevad
- ✿ Sigimisperiood pikk
- ✿ Veelise eluviisiga – veekogudes suve lõpuni
- ✿ III kaitsekategooria

KESKKONNAAMET

Eesti kahepaiksed II

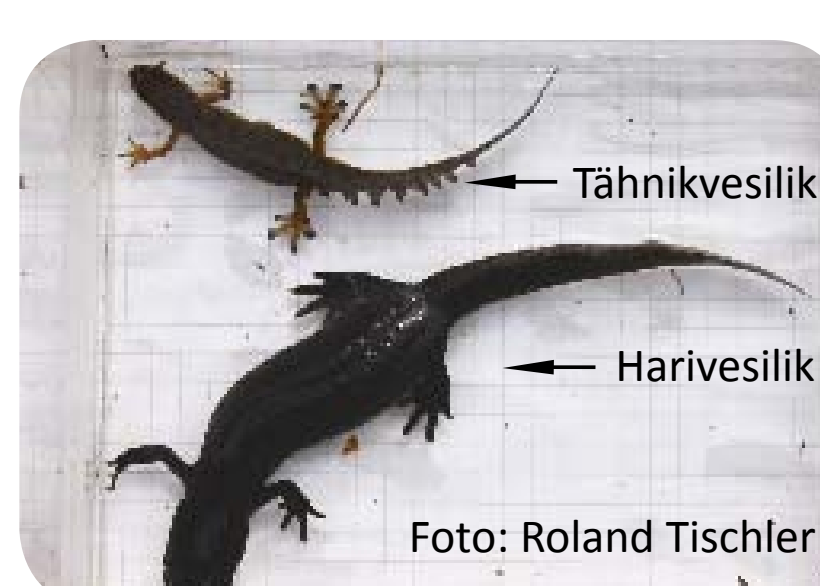
Haruldased liigid

Sabakonnalised

Harivesilik (*Triturus cristatus*)

- ✿ Täiskasvanud kuni 18 cm pikad
- ✿ Enamasti tumedavärviline
- ✿ Alati krobelse nahaga
- ✿ Pulmarüüs isastel seljal ja sabal hari, mis katkeb sabatüviku juures
- ✿ II kaitsekategooria

PEA MEELES!

Harivesilik on tähnikesilikust kuni 2x suurem.

Päriskonnalised

Mudakonnalised

Harilik mudakonn (*Pelobates fuscus*)

- ✿ Täiskasvanud kuni 8 cm pikad
- ✿ Pupillid püstised
- ✿ Öise eluviisiga
- ✿ Kaevub tagajalal olevate kõbrukeste abil liivasesse pinnasesse
- ✿ II kaitsekategooria

PEA MEELES!

Kulles võib kasvada kuni 15 cm pikkuseks.

Kärnkonnalised

Kõre e. juttself-kärnkonn (*Bufo calamita*)

- ✿ Täiskasvanu kuni 10 cm pikk
- ✿ Videviku- ja ööloom
- ✿ Sigib ajutistes madalates veekogudes, mis asuvad päikese käes
- ✿ Rannaniidud ja liivakarjäärid
- ✿ Kaevub kergesse pinnasesse
- ✿ I kaitsekategooria

Seljal iseloomulik kollane pikitriip

Rohe-kärnkonn (*Bufo viridis*)

- ✿ Täiskasvanu kuni 10 cm pikk
- ✿ Öise eluviisiga
- ✿ Roheline laigumuster
- ✿ Kaevub liivasesse pinnasesse
- ✿ Elutseb inimasulates
- ✿ Eesti kõige ohustatum kahepaikne
- ✿ I kaitsekategooria

KESKKONNAAMET

Ohutegurid

✿ Elupaikade võsastumine (Olulisim ohutegur Eestis) Näiteks:

Hea elupaik kõrele

Roostunud elupaik

Hea kudemisveekogu kõrele

Roostunud veekogu

Päikesele avatud veekogu

Võsastunud veekogu, mis ei saa piisavalt päikest

✿ Veekogude reostamine Näiteks:

Hea sigimisveekogu mudakonnale ja harivesilikule

Reostunud veekogu

✿ Kalade veekogusse laskmine

Kaladeta veekogu
vesi läbipaistev, vähe röövloomi

Kaladega veekogu
vesi sogane, palju ohtlikke röövloomi
(kalad, selgrootud)

- ✿ Kuivendamine
- ✿ Tiikide kinniajamine
- ✿ Hukkumine teedel

KESKKONNAAMET

Kahepaiksete kaitse

Veekogude taastamine

Harivesiliku ja mudakonna sigimisveekogu rajamine

Maismaaelupaikade taastamine

Šoti mägiveised rannaniidul

Kõrekulleste kasvatamine tehistingimustes

Võrkkastid kõrede kasvatamiseks

Teadustöö

Mudakonna kulleste kaalumine

Loodusharidus

- ✿ Veekogude kadumise põhjused:
 - Kuivendamine
 - Veekogude kinnikasvamine
 - Veekogude kinniajamine
- ✿ Taastamiseks kasutatakse erinevaid masinaid
- ✿ Liikidel erinevad nõudmised sigimisveekogule
- ✿ Kahepaiksete jaoks on Eestis rajatud ja taastatud üle 350 veekogu

- ✿ Võsastumine ja roostumine on Eestis suur probleem
- ✿ Niitmine ja karjatamine
- ✿ Lambad, hobused, veised
- ✿ Matsalu Rahvusparkis šoti mägiveised
- ✿ Talvitumiskohtade loomine

- ✿ Kõrede arvukus väga madal
- ✿ Kulleste kasvatamine vähendab nende suremust
 - Kudust kasvatatakse kullestet erilistes madalates anumates
 - Kullestet kasvatatakse kuni mooneni veekogudes võrkkastides
 - Moonde läbinud noorloomad viiakse taastatud rannaniitudele

- ✿ Kahepaiksete kaitsmiseks peab teadma, mida erinevad liigid vajavad
- ✿ Peamiselt uuritakse Eestis konnadele ja vesilikele vajalikke elupaigatingimusi
- ✿ Kogemusi vahetatakse teiste riikide teadlastega

Kõred koguti enne seljamustrite pildistamist ämbrisse

- ✿ Väikeveekogude elustiku tutvustamine
- ✿ Liikide ja nende elupaiganõudluse tundmaõppimine
- ✿ Infomaterjalid
 - Välja on antud erinevaid trükiseid, plakateid, voldikuid ja õppematerjale

KESKKONNAAMET

